GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĖ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămită.

Nr. 151. *Duminecă, 12 (24) Iulie.* **1887.**

Brașovŭ, 11 (23) Iulie 1887.

Totdeauna a fostŭ dorinţa nóstră sĕ cunóscemŭ opiniunea ce domnesce în sînulŭ fruntașilorŭ românĭ cu privire la mersulŭ afacerilorŭ nóstre naţionale.

Astăḍĭ primimŭ dela unŭ bărbatŭ distinsŭ *din nordulŭ Transilvaniei* unŭ articulŭ, care, deși nu atinge cestiunĭ până acum nediscutate, merită totă atenţiunea, pentru modulŭ cum caracteriseză situaţiunea, ce resultă din atitudinea indolentă și nesinceră a unei marĭ părţĭ dintre omenii noștri cu carte faţă cu causa nóstră generală naţională.

Eată articululŭ:

Suntemŭ aplecaţi a crede că prin multele descoperirĭ făcute în ḍiarele române despre slăbiciunile de totŭ soiulŭ ce le-a manifestatŭ în decursulŭ alegerilorŭ de deputaţĭ la dieta din Pesta, o parte a ómenilorŭ noștri cu carte, și prin aceea că aceste slăbiciunĭ s'au datŭ pe faţă în tótă goliciunea lorŭ, vomŭ dobêndi măcarŭ atâta, ca sĕ putemŭ alege neghina din holdă, și sĕ nu ne mai încredemŭ în unele fiinţe problematice, carĭ nu se rușinéză a trăi din pâne românéscă și totușĭ servescŭ contrarilorŭ noștri.

Până când bărbaţii românĭ și poporulŭ românŭ nu vorŭ avé puterea sufletéscă de a respinge dela sine p'acești parasiţĭ ai naţiunei, și până când nu va inceta a lăpta cu hrană românéscă pe acești șerpĭ la sînulŭ sĕu, până atuncĭ lupta pentru drepturĭ este o mare sinamăgire, căcĭ étă pe mulţĭ îi aflămŭ, carĭ iau în deșertŭ tóte ce se facŭ și se hotărescŭ în favórea némului românescŭ.

Nu numai acestŭ pĕcatŭ róde la rĕdăcina binelui nostru, ci aflu de lipsă a atrage atenţiunea tuturora și asupra ţinutei lâncede ce observămŭ unii faţă cu suferinţele bărbaţilorŭ noștri carĭ cu inima în dinţĭ susţinŭ causa românismului.

Acești pionerĭ ai causei, de carĭ încă, mulţămită cerului, mai putemŭ mulţĭ numĕra — deșĭ puţinĭ în raportŭ cu cei mulţĭ chiămaţĭ — în prigonirile pornite contra lorŭ, nu se potŭ nicĭ bucura, nicĭ lăuda, că Românĭ de bunŭ renume s'arŭ interesa mai de aprópe, cu atâtŭ mai puţinŭ că arŭ cuteza a se întrepune pentru ei, ci ceata nóstră inteligentă la astfelŭ de ocasiunĭ află cu cale, ca sub diferite pretecste sĕ se ascundă.

Nu numai pe timpulŭ faimósei „Iredente" avurămŭ ocasiune a vedé acéstă purtare nebărbătéscă a unora dintre ómenii noștri cu carte, dér se întémplă acésta și mai încóce. Esemplu este pertractarea finală ţinută la tribunalulŭ din Turda contra rĕposatului v.-protopopŭ Vlassa, la care nu s'au presentatŭ ascultătorĭ din sînulŭ cărturarilorŭ românĭ. Asemenea s'a întêmplatŭ în altŭ casŭ la judecătoria din Alba Iulia și așa mai departe, în urma unei nepăsărĭ neesplicabile, décă nu voimŭ a lua de scusă îndatinata desvinovăţire, că fiecare sĕ-șĭ apere pielea după putinţa proprià contra atacurilorŭ puterei publice, care prin aceste împilărĭ are de scopŭ a lovi nu pe individŭ, ci causa întregului poporŭ românescŭ.

In sf. scriptură se ḍice: „nimicise-va păstorulŭ și turma se va împrăștia". Acésta ḍicere cu multŭ temeiu se póte aplica la ţinuta nóstră, sedusă în mare parte de nisce mărginite concepte a scopului ce voimŭ alŭ ajunge.

Părintele Vlassa n'a muritŭ atât din causa suferinţelorŭ trupescĭ, ci mórtea lui de totŭ regretabilă este mai multŭ o urmare a suferinţelorŭ sale sufletescĭ, după ce a vĕḍutŭ câtŭ de puţinŭ se consideră acei bărbaţĭ, carĭ se espunŭ, din partea acelora carĭ mereu se ţinŭ și se fălescŭ a fi Românĭ apĕrătorĭ ai causei comune. Cu vorbe góle și cu inima sécă nu putemŭ representa causa.

Românĭ crescuţĭ și lăptaţĭ de mame române și cu ajutóre hrăniţĭ la studiile lorŭ aḍĭ au devenitŭ instrumente vile în contra némului românescŭ. Se simtŭ măguliţĭ chiar când se potŭ lingușĭ la stăpânii lorŭ străinĭ cu câte o denunţiaţiune contra unui séu altui luptătorŭ românŭ. Unulŭ devine corteșŭ la alegerĭ, altulŭ redactorŭ la vr'o fóiă a Kulturegyletului, dér cei mai mai mulţĭ lucră în ascunsŭ, conduși de afurisita pasiune a invidiei, ca sĕ sape grópa celorŭ mai devotaţĭ bărbaţĭ românĭ fără ca publiculŭ românŭ sĕ-șĭ ia ostenéla a-i respinge și a-i corege. Ba mulţĭ din ómenii noștri cu carte îi cumănăcescŭ din nisce consideraţiunĭ neesplicabile, dér cu atâtŭ mai rușinóse pentru noi, căcĭ unŭ Ungurŭ mi-a dechiaratŭ în ḍilele trecute, că numai din causa acestorŭ simptome bolnăviciόse nu póte triumfa causa Românilorŭ, deórece Românii nu ţinŭ laolaltă.

Când poporulŭ românŭ și mai alesŭ maioritatea ómenilorŭ cu carte românĭ vorŭ veni la convingerea, cumcă pe pionerii causei românescĭ sĕ-i stimeze și susţină — éră pe trădătorĭ sĕ-i respingă și despreţuéscă — atuncĭ numai vomŭ puté susţiné că poporulŭ românŭ seriosŭ luptă pentru viitorulŭ sĕu, și pentru emanciparea sa de sub jugulŭ terorismului jidano-maghiarŭ.

„Hic Rhodus, hic salta!"

Din afară.

Precum amŭ fostŭ împărtășitŭ alaltaerĭ, tóte puterile au rĕspunsŭ la circulara Porţii privitóre la alegerea prinţului de Coburg ca principe alŭ Bulgariei. Rĕspunsurile le resuméză o telegramă din Constantinopolŭ astfelŭ: Germania subordinéză acceptarea sa de resoluţiunile celorlalte puterĭ; Austria va accepta orĭ-ce prinţŭ primitŭ de Bulgarĭ și în conformitate cu tratatulŭ dela Berlinŭ; Italia a rĕspunsŭ ca Austria, adăogêndŭ că numai Pórta trebue sĕ decidă legalitatea séu nelegalitatea alegerei prinţului de Coburg; Englitera nu obiecteză nimicŭ contra alegerei prinţului de Coburg, ea va accepta orice prinţŭ numitŭ conformŭ tratatului dela Berlinŭ; Franţa rĕspunde ca Germania, adăogêndŭ totodată că prinţulŭ de Coburg fiindŭ alesŭ de o Sobranie ce cuprinde representanţii Rumeliei orientale, alegerea sa e nelegală, décă nu ar fi a recunósce unirea Bulgariei cu Rumelia. Rusia a respinsŭ orĭ-ce alegere făcută sub regenţa și Sobrania actuală. Consiliulŭ de miniștri turcescĭ a deliberatŭ asupra rĕspunsurilorŭ de mai susŭ și n'a hotărîtŭ nimicŭ; elŭ va esamina din nou cestiunea într'unŭ altŭ consiliu.

Scirĭ din Sofia anunţă o mare escitaţiune printre poporŭ și armată contra Regenţei. I se impută că alegerea nechibzuită a principelui de Cobrug a compromisŭ Bulgaria. Partidulŭ principelui de Batemberg proecteză de a forţa printr'unŭ actŭ violentŭ pe principele Ferdinand sĕ renunţe la tronŭ. Ḍilele regenţei suntŭ numĕrate, ḍice o telegramă sosită din Sofia în Pesta. Se crede că succesorii vorŭ fi d-nii Radoslavof, Nicolaeff, Popof și Mutkuroff.

După corespondentulŭ berlinesŭ alŭ ḍiarului „Temps", principele de Bismarck a declaratŭ că candidatura principelui de Coburg este mórtă din nascere.

Din Belgradŭ se telegrafiază că unŭ oficerŭ în reservă, acusatŭ că ar fi rĕspânditŭ proclamaţiunĭ îndemnândŭ la rĕscólă populaţiunea din Bosnia și Herţegovina, a fostŭ arestatŭ. S'au descoperitŭ în acelașĭ timpŭ urme de propagandă panslavistă. Unŭ mare numĕrŭ de proclamaţiunĭ revoluţionare au fostŭ confiscate. Unŭ Erţegovinénŭ, la care s'au găsitŭ proclamaţiunĭ de asemenea, aţîţândŭ pe Bosniacĭ la revoltă, va fi espulsatŭ.

Federaţiunea radicalilorŭ în Francia.

Ḍiarele radicale francese publică unŭ apelŭ subsemnatŭ de senatorĭ, deputaţĭ, consilierĭ comunalĭ și ḍiariștĭ cu privire la *înfiinţarea unei federaţiunĭ, care sĕ propage reîntórcerea la tradiţiunile revoluţiunei și la întroducerea lorŭ în legiurĭ și moravurĭ.*

Situaţiunea de faţă, ḍice apelulŭ, impune radicalilorŭ grele îndatorirĭ, de órece esistă republicanĭ carĭ suntŭ necredincioșĭ ideilorŭ revoluţiunei și carĭ admitŭ totŭ atâtŭ de bine unŭ concordatŭ cu papa ca și unŭ compromisŭ cu regaliștii.

Federaţiunea cere despărţirea bisericei de cătră statŭ, libertăţĭ comunale, învĕţătură gratuită pentru copii, apĕrarea femeilorŭ, ajutorarea bĕtrânilorŭ, creditŭ pentru lucrătorĭ, justiţiă gratuită, impositŭ progresivŭ și egalitatea in serviciulŭ militarŭ.

Federaţiunea propune formarea de comitete în tótă Francia, carĭ prin graiu și scrisŭ se propage opera revoluţiunei francese.

Printre subscriitorĭ se găsesce d. Clemenceau, vicepreședintele camerei Lefèvre, foștii miniștri Granet și Locroy, poetulŭ Lucretelle, senatorulŭ Naquet, Rochefort și August Vacquerie.

Dintre ḍiare participă la federaţiune: „La France" „Intransigeant", „Justice", „Lanterne", „Nation", „Paris", „Petit Parisien", „Radical" și „Rappel".

Spaime „patriotice."

Fóia jidano-maghiară „B. H.", vorbindŭ despre pretinsele „uneltirĭ panslaviste" în comitatulŭ Neutra, își varsă cătranulŭ pe harniculŭ preotŭ slovacŭ Hurban, care, deși bĕtrânŭ, dér luptă încă și aḍi cu foculŭ unui tênĕrŭ entusiasmatŭ pentru causa naţiunei sale în contra maghiarisărei. Etă ce ne istorisesce „patriotica" fóiă:

La 18 Iulie n. s'a sĕrbătoritŭ în Hluboka restaurarea bisericei luterane de acolo, pe care bĕtrânulŭ preotŭ a folosit'o spre „a demonstra contra statului". Și anume in ce a constatŭ demonstraţiunea? Noulŭ coperișŭ alŭ turnului n'a fostŭ impodobitŭ numai cu o cruce, ci și cu unŭ vulturŭ cu două capete auritŭ. La arătarea primăriei comunale, fisolgăbirĕulŭ Ludovicŭ Toth trimise la curatorulŭ bisericescŭ însărcinarea, ca în timpŭ de 12 ore sĕ înlăture vulturulŭ cu două capete de pe turnŭ, în casŭ contrarŭ va fi datŭ josŭ de autoritate pe cheltuiala comunei. In acelașĭ timpŭ o copiă de pe raportulŭ primăriei comunale s'a trimisŭ judecătoriei cercuale din Szenitz spre a procede mai departe. In sfîrșitŭ primăria comunală fù avisată, ca în 24 ore sĕ raporteze despre înlăturarea vulturului. Hurban și ómenii sĕi credincioșĭ au făcutŭ recursŭ contra decisiunei fisolgăbirĕului și afară de acésta au cerutŭ pe cale telegrafică scutulŭ Maiestăţii Sale.

Poftimŭ „agitaţiă panslavistă", fiindŭ că s'a pusŭ o scândură cu vulturulŭ austriacŭ pe turnulŭ bisericei! Mari frichi la voinichi jidano-maghiarĭ!

SCIRILE ḌILEI.

Se scrie din Viena ḍiarului „Pester Lloyd" că la întrebarea pusă de compania austro-ungară de căĭ ferate, în privinţa negociărilorŭ pentru încheierea unui *tractată de comerciu cu România*, i s'a rĕspunsŭ din sorginte competentă, că nu e speranţă că negociările cu România, atâtŭ de desŭ căḍute, sĕ iésă în curêndŭ la bune resultate.

—x—

Ministrulŭ comunŭ de rĕsboiu a adresatŭ tuturorŭ comandanţilorŭ trupelorŭ din ţĕrile corónei ungare o ordinaţiune, ca la dislocărĭ sĕ arate la respectiva autoritate civilă pe soldaţii bolnavĭ de trahoma (și pe cei reconvalescenţĭ), pe când ministrulŭ de interne a provocatŭ municipiile sĕ îngrijéscă pentru separarea bolnavilorŭ de ochĭ anunţaţĭ și pentru esecutarea mĕsurilorŭ de precauţiune necesare, spre a se împedeca lăţirea bólei egiptene de ochĭ.

—x—

D-lŭ *B. P. Hașdĕu*, care este de multŭ membru alŭ academiei imperiale ruse de sciinţe, a primitŭ în

ḑilele trecute dela contele Tolstoy diploma de membru alŭ societăţii imperiale archeologice din St.-Petersburg, pe care o preşede Marele Duce Constantinŭ, unchiulŭ Impĕratului, ḑice »România Liberă.«

—x—

Anastasia văd. Flusturanŭ, născ. A. H. Genovits, una din matrónele române ale Braşovului, care s'a distinsŭ prin virtuţile sale femeescĭ, a încetatŭ erĭ din viéţă. Adresămŭ condolenţele nóstre întristatei familii!

—x—

Unŭ numĕrŭ de 24 elevĭ ai scólei de cadeţĭ din Sibiiu au plecatŭ, sub conducerea comandantului şi însoţiţĭ de cincĭ profesorĭ, în escursiune pe muntele Carpaţilorŭ Negoiu.

—x—

La *poliţia din Cluşiu* s'a făcutŭ arătare că s'a găsitŭ o fetiţă care rĕtăcise pe stradele Cluşiului. Copila nu scie sĕ spună decâtŭ că e fata mamei sale, dér cum o chiamă pe mamă-sa nu scie. Pe ea însĕ o chiamă Lula şi acei negligenţĭ părinţĭ carĭ au perdutŭ o fetiţă cu numele Lula suntŭ avisaţĭ sĕ o céră la poliţia din Cluşiŭ.

—x—

Unŭ soldatŭ dela artileria din Sibiiu, care din 8 Martiu a. c. a dispărutŭ fără de a i se puté da de urmă, a fostŭ aflatŭ în pădurea din Dumbravă lângă Sibiiu cu ocasiunea esercițiului militarŭ. Este de totŭ misteriosŭ sfĕrşitulŭ lui tragicŭ, pentrucă ĭi lipsesce capulŭ cu totulŭ, ér o mână e tăiată de jumĕtate. Altfelŭ cadavrulŭ e îmbrăcatŭ cu intréga uniformă militară.

—x—

In noua restauraţiune *Mehsner*, dintre capulŭ promenadei de josŭ şi capulŭ stradei Căldărarilorŭ, se va da mâne séră Dumînecă în 24 Iulie n. o *serată-concertŭ* de cătră musica militară.

Reuniunea de înfrumseţare a Braşovului, abia numĕră 166 membri, se silesce a face din Braşovŭ unŭ locŭ de recreaţiune în timpulŭ verei nu numai pentru locuitorii de aci, ci şi pentru călĕtorii României. Afară de diferite înfrumseţărĭ, reuniunea are de gândŭ sĕ înfiinţeze unŭ institutŭ de băi recĭ, se construescă locuinţe de véră potrivite pentru străinĭ ş. a., cu unŭ cuvĕntŭ vrea sĕ facă din Braşovŭ unulŭ din cele mai încântătóre locurĭ de recreaţiune. Prin acésta se va crea şi unŭ bogatŭ isvorŭ de veniturĭ pentru locuitorii oraşului, aşa că contrarii reuniunei nu vorŭ mai puté cârti, cerĕnd mai bine pâne decâtŭ promenade frumóse. Reuniunea a hotărîtŭ sĕ facă încă în véra acésta o cale spre drumulŭ celŭ nou de pe délulŭ Romurilorŭ lângă grădina lui Trauschenfels, sĕ construéscă unŭ rondou la capĕtulŭ acelui drumŭ precum şi o promenadă spre băncile de dinsusŭ de Turnulŭ negru. Mai importantă e hotărîrea d'a se prelungi promenada de sub Tâmpa până în romantica vale din dosulŭ Tâmpei (Racadot-hal) ducĕndŭ prin puncte cu o frumósă perspectivă, prin pădurea de fagŭ şi pe lângă paşţĭ stâncóse ale Tâmpei. In valea Racado se va construi şi institutulŭ de băi. Pentru tóte aceste lucrărĭ se cerŭ cheltuelĭ marĭ, de aceea reuniunea face apelŭ la orăşenĭ a'i da sprijinulŭ necesarŭ spre a-o pune în posițiune sĕ întêmpine cheltuelile. Scopulŭ folositorŭ şi culturalŭ ce'lŭ urmăresce reuniunea pentru înfrumseţarea oraşului nostru e de ajunsŭ spre a îndemna pe câtŭ mai mulţĭ de a întra ca membri în acéstă reuniune.

Décă vomŭ avé în vedere că reuniunea pentru înfrumseţarea oraşului în Sibiiu a avutŭ în anulŭ 1886 cu totulŭ 540 membrii şi că venitulŭ ei anualŭ a fostŭ de 4392 fl., décă mai departe vomŭ considera că numita reuniune în 8 anĭ de când esistă a cheltuitŭ pentru scopurile ei 27,524 fl., atuncĭ trebue sĕ ne surprindă numĕrulŭ micŭ de 166 membri ai reuniunei de înfrumseţare braşovene, venitulŭ ei din 1886 numai de 725 fl 51 cr. precum şi că dela înfiinţarea ei în 1881 aşadér în 7 anĭ n'a putută aduna măcar 4000 fl. pentru scopurile sale. Causa pentru care aşa de puţinĭ se înscriu ca membrii în acéstă reuniune cu taxa de 3 fl, pe anŭ, séu odată pentru totdeauna cu 50 fl. ca membrii fundatorĭ, pare a fi părerea, că acéstă reuniune vre să facă numai luxŭ cu înfrumseţările ei. In realitate însĕ ea contribuindŭ la înfrumseţarea oraşului contribue şi la îmbunătăţirea raporturilorŭ lui sanitare şi prin aceea că face ca Braşovulŭ sĕ fiă şi mai atrăgĕtorŭ pentru călĕtorii străinĭ şi a raporturilorŭ economice. Este prin urmare de doritŭ ca sĕ se înscrie câtŭ mai mulţĭ membri în acéstă societate.

Din Bihorŭ, Iulie 1887.

...Condusŭ de iubirea ce o am cătră naţiunea din care facŭ parte, vinŭ, d-le Redactorŭ, a arĕta deocamdată onoratului publicŭ cetitorŭ pe unii dintre păstorii turmei românescĭ bihorene, carĭ ca şi Iuda Iscarioténulŭ işĭ vĕndŭ şi servescŭ poporulŭ încredinţatŭ lorŭ în mânile vrăşmaşului.

Nu voiu aminti numele acelorŭ mulţĭ, dér slabĭ învĕţătorĭ, carĭ mâncândŭ pânea bietului Românŭ, chinuescŭ pe copii şi îi facŭ sĕ-şĭ rumpă limba mereu cu învĕţarea de ḑicerĭ unguresci, încâtŭ ţi se sfăşiă inima trecĕndŭ prin vre-o comună curatŭ românéscă unde se află astfelŭ de învĕţătorŭ şi audindŭ că te salută copii unguresce.

Cu tóte că promiseiu a nu aminti numele învĕţătorilorŭ, carĭ s'au făcutŭ culpabilĭ înaintea naţiunei, totuşĭ numele unuia dintre ei, care işĭ dă aerulŭ de modelŭ în ale metodicei, *Paulŭ Gavrilette* învĕţătorŭ în Beliu, nu-mĭ este permisŭ a-lŭ retacé; d-sa, deşi asesorŭ consistorialŭ, ba şi deputatŭ sinodalŭ, *propune în şcólă mai totŭ unguresce*, acolo unde de abia suntŭ 2—3 Ungurĭ, ér în cercŭ nicĭ unulŭ, póte câte unŭ notăraşelŭ ca şi renegatulŭ Ioanŭ Bica, asemenea deputatŭ sinodalŭ, şi fiiulŭ d-sale. Dér, ce e mai multŭ, e vorba că d. Gavrilette ar fi propusŭ inspectorului Sipos ca sĕ înfiinţeze o şcólă de statŭ în opidulŭ Beliu, unde ar face bune serviţii maghiarisării (firesce cu scopŭ de a fi pusŭ d-sa ca învĕţătorŭ la acea şcólă,—pe atuncĭ se plăteau regulatŭ salarele învĕţătorilorŭ dela acele scóle. De sigurŭ pentru acestŭ sfatu,— neprimitŭ însĕ de d-lŭ inspectorŭ, verosimilŭ din lipsa mijlocelorŭ — a fostŭ pricopsitŭ d-sa, care se află dealtcum în bună stare materială, cu 50 fl. v. a. dela »Nepnevele i-egylet«, dorŭ pentru aceea a fostŭ dusŭ d-sa pe spesele acestei societăţĭ la esposiţia regnicolară din Pesta. Rĕspunsulŭ mai bine ni l'ar puté da d-sa, care posede încrederea P. S. S. episcopului diecesanŭ din Arădŭ, de sigurŭ rĕu informatŭ despre d-lŭ Gavrilette.

Unŭ fostŭ inspectorŭ de şcole, preotulŭ din Berechiu *Teodorŭ Popŭ*, şi alţii de prin apropiere în parochiele de frunte fiindŭ, unde poporulŭ avĕndŭ portŭ unguréscŭ s'a desbrăcatŭ în mare parte şi de datinele strămoşescĭ, este amestecatŭ printre Ungurĭ şi póte fi fórte periclitatŭ din causa nepăsării conducĕtorilorŭ, ne mai avĕndŭ dela cine învĕţa alipire cătră némulŭ sĕu, aceştĭ d-nĭ, ḑicŭ, în locŭ de a se prenumĕra măcarŭ la unŭ ḑiarŭ românescŭ, ceĭ tescŭ „Egyetértés« şi alte foi ungurescĭ, nu-i mirare decđéce din causa lipsei de abonenţĭ puţinele nóstre foi trebue sĕ se lupte şi cu marĭ lipsurĭ materiale, căcĭ mai alesŭ aicĭ, neavĕndŭ noi decâtŭ fórte puţină inteligință, numai preoţii din parochiele mai bune, carĭ nu luptă cu greutăţĭ pentru subsistinţă, suntŭ aceia, carĭ potŭ şi trebue sĕ sprijinéscă literatura şi ḑiaristica naţională.

Unŭ preotŭ — numele ĭlŭ retacŭ de astădată — dintr'o parochiă de frunte, cu stare bună materială şi independentŭ, din ignoranţă necum sĕ aibă o fóiă.—Dómne feresce sĕ-şĭ procure vr'unŭ opŭ— prenumĕratŭ din banĭ proprii, dér nicĭ organulŭ diecesei: „Biserica şi Şcóla“, care de comunŭ se plătesce din cassa bisericei, nu-i trebue, ci ḑice: „cetescŭ „Egyetértés“ dela jidovŭ şi »Budapesti Hirlap“ dela notarŭ“. Lucru minunatŭ însĕ, respectivulŭ d nŭ nu scie decâtŭ de totŭ rĕu vorbi unguresce!! Astfelŭ de ómenĭ precum s'a vĕḑutŭ nu de multŭ pentru o stringere de mână şi-orŭ vĕndutŭ celŭ mai scumpŭ dreptŭ de cetăţenŭ alŭ lorŭ, mai suntŭ mulţĭ de calibrulŭ d-lorŭ înşiraţĭ, dér îi retacŭ, însĕ îi voiu da de golŭ înaintea publicului românŭ de nu se vorŭ îndrepta, atuncĭ şi veneratulŭ consistoriu Orădanŭ va puté cunósce pe mulţĭ preoţĭ şi învĕţătorĭ mai deaprópe.

Intre multă neghină şi polomidă fórte micŭ este numĕrulŭ acelorŭ preoţĭ şi învĕţătorĭ, carĭ prin virtuţile şi zelulŭ lorŭ religiosŭ şi naţionalŭ sĕ se înalţe şi sĕ servescă ca esemplu rĕtăciţilorŭ, carĭ mâncă prescura românéscă. Ar fi unŭ mare păcatŭ de aşŭ retacé numele acestorŭ individĭ, carĭ în faţa prigonirilorŭ purcese cu mare furiă dela adversarĭ stau tare ca sentinele neînvinse contra noianului ameninţătorŭ. Ĕtă numele acelorŭ onoraţĭ bărbaţĭ: *Romulŭ Mangra* preotŭ în Gireşŭ, *George Drimbea* preotŭ în Tobolia, *Teodorŭ Vaida* preot în Husaseu, *Petru Leucuţa* preotŭ în Chişlacia şi *Vasiliu Leucuţa* preotŭ în Beliu. *Ioanŭ Pinterŭ* învĕţătoru în Beiuşŭ şi *Ioanŭ Buzu* învĕţătorŭ în Husaseu. Aceştĭ puţinĭ individĭ îmĭ suntŭ cunoscuţĭ ca nisce caractere firme insufleţiţĭ de zelŭ şi devotamentŭ pentru naţiune, biserică şi patriă; mai potŭ fi şi alţii, dér n'am auḑitŭ nimicŭ de ei.

După ce v'am descoperitŭ în liniamintele principale necasurile nostre, aflu de lipsă a vĕ arăta după spusa unorŭ învĕţătorĭ modulŭ şi tactulŭ cu care inspectorulŭ regescŭ ung. de scóle D. Sipos marele maghiarisatorŭ al acestui comitatŭ, procede la cercetarea şcólelorŭ nóstre confesionale. Intrândŭ în scólă, d-sa nu esaminéză decâtŭ din limba maghiară: hogy hivnak téged (cum te chiamă pe tine?) hát apád? (dar ce tatălŭ tĕu?), hol laktok tik? (unde locuiţi voi?) etc. Apoi sĕ uită la ordinea orelorŭ. Décă află numai două óre de limba maghiară pe sĕptĕmână, apoi cu frumosulŭ órecum rugândŭ pe învĕţătorŭ îi povestesce folosulŭ celŭ avemŭ învĕţândŭ câtŭ de multe óre limba statului.

Interesantă este visita „măriei sale« în scóla din Rojtŭ şi S. Miclăuşŭ. Intr'una scolarii aveau scrisŭ (după Sipos rossz ortografiaval) şi sciau cânta „Hazádnak renduletlenül“, după Sipos cu scopŭ de a arunca pulbere în ochii d-sale („hogy port hintsen a felügyelöseg szemebe“); într'alta bietulŭ învĕţătorŭ avĕndŭ pe masă »Hora mortului« usitată p'aicĭ d'a se cânta la finea prohodului la mortŭ, prin care se desparte de acéstă lume. „fericită“. D. Sipos vĕḑĕndŭ acésta poesiă numai decâtŭ puse mâna pe ea strigândŭ: „Hóra notája, jol

---

FOILETONU.

(10)

Misterele Veneţiei.

de Edouard Didier, traducere de *Ioanŭ S. Spartali*.

III.

Fiametta.

— Ai vĕḑutŭ pe Pietr'o? întrebă Salvator.

— Da, l'am ḑăritŭ într'o luntre pe Giudeca. L'am strigatŭ: — He! Pietro! — însĕ negreşitŭ că nu m'a auḑitŭ fiindŭ că nu mĭ-a rĕspunsŭ! ḑise Ricardo pe când îşĭ lega luntrea de unŭ stîlpŭ.

— N'a vrutŭ sĕ te auḑă.

— Pentru ce?

— Nenorocitulŭ nĭ-a furatŭ doi sechinĭ de aurŭ pe carĭ-i adusese tata! ḑise Giovanna stringĕndŭ tare braţulŭ lui Ricardo.

— De asta vĕ plângeţĭ? — ḑise Ricardo riḑĕndŭ. — Pietro v'a luatŭ doi galbenĭ de aurŭ, eu v'am adusŭ patru în locŭ.

Şi Ricardo, deschiḑĕndŭ mâna Giovannei, îi puse cei patru banĭ de aurŭ pe carĭ îi câştigase în urma trântei dintre Castellanĭ şi Nicoloţĭ.

— De unde ai aurulŭ ĕsta, Ricardo? ḑise Giovanna cu voce cam schimbată.

— O! sĕ nu-ţĭ fiă frică, Giovanno! l'am câştigatŭ cu cinste. Este premiulŭ luptei dintre Castellanĭ şi Nicoloţĭ. Eu sunt biruitorulŭ. Hei! Giovanno, ruda ta Bartolomeo sergentulŭ a păţit'o bună, — ḑise Ricardo riḑĕndŭ cu hohotŭ.

— Aḑĭ plouă sechinĭ de aurŭ! ḑise Fiametta sărindŭ de gâtulŭ lui Ricardo.

Gondolierulŭ se roşi ca unŭ racŭ.

— Dragă Fiametto, din sechinii ĕştia ai şi tu o parte.

— Iţĭ mulţumescŭ, Ricardo, eştĭ unŭ omŭ cum se cade şi te iubescŭ.

— Mĕ iubeştĭ? Fiametto! — ḑise gondolierulŭ. Eştĭ sigură c'o sĕ 'mĭ mai ḑicĭ vorbele acestea când veĭ fi de optsprĕḑece anĭ?

Fiametta nu se roşi, ci îşĭ pironi ochii eĭ marĭ şi negri pe ochii gondolierului.

— O sĕ mai vorbimŭ noi despre asta, Ricardo, după ce vorŭ creşte copii. Până atuncĭ ia mĭ mâna. Cu voia mamei, de aḑĭ încolo suntŭ logodnica ta! ḑise Fiametta.

Gondolierulŭ strînse în mâna lui vînjósă mâna mititică a Fiamettei.

— Aşa dér mĕ iubeştĭ? îngână elŭ.

Copila se uită în fundulŭ ochilorŭ lui.

— Iubescŭ totŭ ce'i tare şi curagiosŭ! ḑise ea.

— Bine ai vorbitŭ! Fiametto.

Fisionomia copilei se schimbă deodată. Nările i se căscară, gura avŭ unŭ zimbetŭ uritŭ, în tóte trăsurile i se întipărĭ unŭ dispreţŭ rece şi crudŭ; sub sprincenile'i negre ochii străluceau ca două stele printr'unŭ tufişŭ.

— Urăscŭ şi dispreţuescŭ totŭ ce este slabŭ şi laşŭ! mai ḑise ea.

— Fiametto, ia séma sĕ nu ḑicĭ vre-o vorbă nelegiuită! ḑise mumă-sa cu voce sdrobită.

— Fiametta are dreptate sĕ blasteme pe laşĭ! ḑise bĕtrânulŭ. — Câtŭ despre cei slabi, nepoţica mea are prea multă generositate în sufletŭ pentru ca sĕ ḑică vre-o vorbă rea.

Fata ridică ochii asupra lui Salvator şi citi pe figura bĕtrânului o astfelŭ de espresiune de disperare, încâtŭ o podidi plânsulŭ.

Nicĭ Ricardo nicĭ Giovanna nu putură linişti pe copilă.

— Pentru ce plângĭ? îi ḑicea mumă-sa. Sĕ mulţumimŭ lui Ricardo, care nĭ-a adusŭ aurŭ şi nĭ-a curmatŭ suferinţele! la gândeşte-te! patru galbenĭ! niciodată n'amŭ fostŭ aşa de bogaţĭ!

— Şi n'ajunge numai atâtŭ! ḑise gondolierulŭ.

— Ce mai este? întrebă muma.

— Am venitŭ sĕ vĕ iau şi sĕ vĕ ducŭ cu mine.

— In ce locŭ?

— La palatulŭ ducalŭ.

Lacrimile Fiamettei se uscară d'odată.

— La palatulŭ ducalŭ? adevĕratŭ, Ricardo? întrebă ea pe gondolierŭ.

— Prea adevĕratŭ!

— Şi ce sĕ facemŭ la palatulŭ ducalŭ? întrebă Giovanna.

— Nu cumva ai refusa sĕ fii doica Fiicei Adriaticei şi a dogelui? ḑise Ricardo riḑĕndŭ cu risulŭ lui puternicŭ.

— Ce vrei sĕ ḑicĭ? întrebă Giovanna.

— Vrĕu sĕ ḑicŭ — ḑise Ricardo — că de data acésta cununia dogelui cu Marea a fostŭ rodnică. S'a născutŭ o fată pe care am găsit'o plutindŭ pe lagună. Senatulŭ o adoptă şi dogele Francesco Foscari te alege pe tine, Giovanno, ca doică.

Bĕtrânulŭ Salvator, care pân'atuncĭ nu se mişcase din colţulŭ lui fără sĕ s'amestece în vorbă, sărĭ în susŭ şi ḑise luândŭ mâna lui Ricardo:

— Adevĕratŭ, trăesce, a fostŭ găsită!

van! (Hora lui Horia, bravo!) Mai aflându şi o predică scrisă de fiulŭ învĕţătorului, care e preotŭ, ér din ambele şcolĭ mai multe cărţĭ bĕtrâne, tipărite cu cirile, (de sigurŭ vorŭ fi fostŭ ceslóve, ochtoice) — tóte ca iredentiste, ca revoltătóre contra patriei şi a infalibilei naţiunĭ dominante, le puse în buzunarŭ; vedĭ Dómne! D-sa deşi nu scie de felŭ românesce, cu atâtŭ mai vertosŭ nu ne cunósce literatura, totuşĭ scie carĭ suntŭ cărţile şi scrierile oprite, ceea ce se vede din confiscarea: predicei şi a „Horei mortului.«

Incâtŭ despre *alegerile de deputaţĭ* cu durere vinŭ a vĕ relata, că deşi domnii preoţĭ aderézĭ din gură la programul naţională din Sibiiu, totuşĭ *sub cuvêntŭ, că poporulŭ fiindŭ învĕţatŭ cu banĭ, mâncare, bĕutură şi sugărĭ nu póte fi înduplecatŭ la abstinenţă şi sĕ remână p'acasă*, şi că prin urmare *n'ar avea înţelesŭ că d lorŭ singurĭ sĕ rĕmână pasivĭ*, (vorŭ fi şi d-lorŭ ca poporulŭ!) ei au călcatŭ decisiunile conferenţei naţionale la alegerĭ. Fórte puţinĭ suntŭ acei cărturarĭ românĭ, carĭ la alegerile decurse sĕ fi rĕmasŭ adevĕratŭ pasivĭ. — Alŭ D-Vóstrĕ pururea aderentŭ: *Bihorénulŭ.*

Din Ţera Oltului, Iunie 1887.

Domnule Redactorŭ! Multŭ mai ostenesce şi plugarulŭ, până ce îşĭ vede holdele sale ajunse la cócere; dér óre se póte spune nĕcasurile şi luptele crâncene, carĭ le întêmpină învĕţătorulŭ, până ce ajunge la serbarea esamenului? Ţĕu că nu, căcĭ acelea între împrejurările de astădĭ suntŭ cu multŭ mai marĭ. La esamenile de veră din ĕstŭ anŭ la mai multe şcole am luatŭ şi eu parte, decĭ încâtŭ îmĭ permite timpulŭ vĕ şi raportezŭ dela tóte câte ceva, ca sĕ se scie cine merită recunoscinţă pentru meritele sale; ér pe de altă parte, că cum se remunerézĕ în ţiua de astădĭ jertfele aduse în şcólă pentru binele nemului nostru.

In ţera Oltului şi chiar mai multŭ în giurulŭ Făgăraşului am luatŭ parte la esamenile de veră din comunele Becleanŭ, Veneţia inferióră şi Voila.

La şcóla din Becleanŭ funcţionéză doi învĕţătorĭ ambi născuţĭ aci. Becleanŭ e o comună frumósă şi şcóla lui o ţidire pomposă. La acestŭ esamenŭ între alţĭ inteligenţĭ din Făgăraşŭ a asistatŭ ca present şi inspectorulŭ districtualŭ de şcóle M. O. D. Iuliu Danŭ, administratorŭ protopop. Esamenulŭ a decursŭ în ordinea cea mai esemplară, rĕspunsurile elevilorŭ au fostŭ câtŭ se póte de mulţămitóre. Publiculŭ asistentŭ, respective părinţii, carĭ veniseră ca sĕ se convingă fiăcare despre capacitatea fiilorŭ lorŭ şi care era atâtŭ de îmbulţitŭ în sala cea mare încâtŭ cu greu te puteaĭ învêrti, iţĭ da sĕ înţelegĭ prin semne aprobarea că ei suntŭ mulţămiţĭ cu rĕspunsurile fiilorŭ lorŭ. Inspectorulŭ districtualŭ de şcóle încă a contribuitŭ prin purtarea cea fină faţă de elevĭ la reuşita esamenului. Apoi în cuvêntulŭ de încheere a pusŭ la inima fiăcărui însemnătatea şcolei în genere şi în specie la noi Românii în aceste timpurĭ vitrege. Onóre la atarĭ bărbaţĭ.

La esamenulŭ dela şcóla capitală din Vineţia inferióră suntŭ 3 învĕţătorĭ. Aci încă a condusŭ esamenulŭ inspectorulŭ districtualŭ de şcóle. Resultatulŭ după convingerea mea şi a celorŭ presenţĭ, carĭ toţĭ ómenĭ cunoscĕtorĭ de materie a fostŭ deplinŭ mulţămitorŭ. Este cam tristŭ când o şcólă dotată cu aşa bune puterĭ didactice nu este cercetată în destulŭ, se vede că Românii noştri încă şi acum suntŭ cuprinşĭ de amorţéla cea veche. După cum am audţitŭ acéstă şcólă are şi unŭ fondŭ frumuşelŭ, cam la vr'o 12,000 fl. care însemnéză: speranţă în viitorŭ.

Am asistatŭ şi la unŭ esamenŭ grăniţărescŭ şi anume după cum am amintitŭ în comuna Voila. Ca comisarŭ delegatŭ din partea comitetului administrativŭ alŭ şcólelorŭ şi fondului grăniţărescŭ a fostŭ căpitanulŭ pensionatŭ, d-lŭ B. Stanciu. Dênsulŭ a mersŭ la tóte şcólele grăniţăresci din comitatulŭ Făgăraşului. După cum vĕ este cunoscutŭ, la şcóla grăniţărésă din Voila funcţionéză doi învĕţătorĭ şi o învĕţătóre. Invĕţătorulŭ dirigente funcţionéză de mai mulţĭ anĭ, dér învĕţătorulŭ adjunctŭ şi învĕţătórea numai din acestŭ anŭ şcolasticŭ au începutŭ a funcţiona ca atarĭ. Resultatulŭ esamenului după părerea celorŭ presenţĭ dintre carĭ mulţĭ învĕţătorĭ — carĭ şi dênşii au suptŭ multă pulbere din şcólă — în tóte clasele a fostŭ aşa după cum trebue sĕ fiă unŭ esamenŭ bunŭ, ba decă esamenulŭ era liberŭ — după cum trebuia sĕ fiă — atuncĭ o spunŭ franco, că esamenulŭ trebuia sĕ fiă strălucitŭ. Dér nicĭ nu putea fi altcum, când învĕţătorii acestei şcóle s'au interesatŭ cu totŭ adinsulŭ de şcólă, din ţi şi până în nópte, într'o ţi ca întralta.

Unŭ lucru e de regretatŭ. D-lŭ comisarŭ s'a purtatŭ cam aspru. Inţelegŭ asprime faţă de acei învĕţătorĭ, carĭ nu-şĭ facŭ datoria şi timpulŭ celŭ scurtŭ pentru instrucţiune ilŭ petrecŭ în crâşme, poveştĭ etc., — dér faţă de acei învĕţătorĭ, carĭ numai şcóla o au înaintea ochilorŭ — nu o vĕdŭ de locŭ potrivită scopului şcólei.

Sperămŭ că pe viitorŭ nu se vorŭ mai întêmpla de acestea, mai alesŭ când nicĭ cea mai mică causă de nemulţămire contra unui învĕţătorŭ nu este. Din contră, puterile bune pedagogice şi conscienţióse trebuescŭ cruţate de neplăcerĭ şi încuragiate, celŭ puţinŭ cu vorba, decă altfelŭ nu se póte. *Óspele.*

Lista de subscripţiune

deschisă de „Gazeta Transilvaniei“ pentru comunele române din Ardélŭ nenorocite prin incendiu şi inundare

Au mai incursŭ:

Dela on. d. Teodorŭ Iulianŭ preotŭ în Frata colectă dela poporŭ, în biserică . 4 fl.

Prin d lŭ învĕţătorŭ Augustinŭ Risniţă din Bicazŭ pe lista d sale dela d-niĭ: Ionŭ Urziceanu 1 fl, Alexandru Precupŭ 1 fl. 50 cr., Timarŭ Todorŭ 1 fl., N. N. 30 cr., Ioanŭ Cepeşin 10 cr., Augustinŭ Risniţă 1 fl. laolaltă . . . . 4 fl. 90 cr.

Suma 8 fl. 90 cr.

Adăugêndŭ la acesta suma din nr. 148 alŭ „Gaz. Trans.“ lei n. 1440 şi 591 fl. 16 cr.

(Va urma). Totalŭ: lei n. 1440 şi 600 fl. 06 cr.

Le mulţumimŭ generoşilorŭ contribuitorĭ în numele nenorociţilorŭ, dorindŭ ca nobilulŭ lorŭ esemplu sĕ afle imitatorĭ pretutindenea.

Sciri militare.

Austro-Ungaria. Raportorulŭ din Pilsen alŭ fóiei „Hlas Narodova“ afirmă din nou, că la darea în semnŭ lângă Racic mulţime de cartuşe (patrone) n'au luatŭ focŭ, fiindcă în locŭ de prafŭ, erau umplute mai multŭ cu tăriţe ce cadŭ la ferăstrăirea lemnelorŭ. Se ţice că aceste cartuşe suntŭ fabricate în arsenalulŭ din Viena şi s'a numitŭ o comisiune sĕ cerceteze câtŭ se póte de strictŭ, tóte cartuşele. Decă tóte aceste cartuşe, care suntŭ destinate pentru puşca Mannlicher, vorŭ fi astfelŭ umplute, atuncĭ vorŭ trebui nimicite două sute de milióne de cartuşe, ceea ce arŭ constitui pentru erarŭ o pagubă de milióne.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

PETERSBURG, 23 Iulie. — Protocolulŭ privitorŭ la regularea graniţelorŭ afgane s'a subsemnatŭ. Ratificarea va urma în cursŭ de 8 ţile.

BERLINŬ, 23 Iulie. — Guvernulŭ francesŭ a comunicatŭ că mobilisarea de probă se va face în vestulŭ Franciei. De aceea din partea Germaniei nu se iau contra-mĕsurĭ.

PETERSBURG, 23 Iulie. — Unŭ ukas alŭ Ţarului permite liberulŭ esportŭ de cai.

BUDAPESTA, 23 Iulie. — După „Pester Lloyd“, *alegerea prinţului de Coburg se póte considera ca delăturată.* Nu e probabilŭ că prinţulŭ se va urca pe tronulŭ bulgarŭ.

DIVERSE.

Alfred Krupp. — Deunăţĭ o telegramă e anunţatŭ mórtea lui Alfred Krupp, proprietarulŭ marei fabricĭ de tunurĭ în Essen. Elŭ s'a născutŭ la 1812 în Essen. Părintele sĕu, Frideric Krupp, avea aprópe de Essen unŭ stabilimentŭ mic de turnătoriă. Numai dela 1841 a începutŭ sĕ întrebuinţeze oţelŭ turnatŭ, pe o scară mai întinsă. Numai cu ajutorulŭ bănescŭ alŭ unorŭ rude şi amicĭ a pututŭ susţiné fabrica. Krupp căuta şi încercă sĕ fabrice arme de focŭ din oţelŭ turnatŭ. După 1860 s'au introdusŭ precedeurile mai nouĕ de a prepara oţelŭ. Armarea artileriei de câmpŭ germane, austro-ungare, italiene şi ruse are de basă construcţiunea lui Krupp de tunurĭ. Peste 13,000 tunurĭ de oţelŭ turnatŭ au esitŭ din stabilimentulŭ lui Krupp. Tunulŭ celŭ mai mare, făcutŭ la Krupp, a fostŭ celŭ de o greutate de 54,000 kilograme, ce aruncă proectile de 520 kilograme. In anulŭ 1860 numĕrulŭ lucrătorilorŭ ocupaţĭ în Essen era de 1764; până la 1870 numĕrulŭ lorŭ s'a urcatŭ la 7084, ér în anii din urmă îşĭ agoniséu pânea aci ca la 20,000 lucrătorĭ. Astădĭ întreprinderea lui Krupp cuprinde următórele secţiunĭ: 1) stabilimentulŭ celŭ mare din Essen; 2) trei mine de cărbunĭ la Essen şi Bochum; 3) 547 mine de ferŭ în Germania; 4) diferite mine de ferŭ în nordulŭ Spaniei, la Bilbav; 5) patru fabricĭ în Duisburg, Neuwied şi Sayn; 6) unŭ locŭ de tragere la ţintă cu tunurĭ, lungŭ de 17 kilometri; 7) locurĭ de tragere la ţintă în Dülmen, lungĭ de $7^1/_2$ kilometri; 8) patru vapóre pe Oceanŭ; 9) diverse cariere de lutŭ, nisipŭ şi pétră. Producţiunea totală numai în Essen a fostŭ în anulŭ 1881 de 260,000,000 kilograme oţelŭ şi ferŭ.

Incercărĭ cu filoxera. — Incercările, ce le-a făcutŭ nu de multŭ Albert Morgan cu filoxera, se referă la forma filoxerei ce pare a fi lăţită în tótă Europa şi trăesce pe rădĕcinile viţelorŭ de viă. Acéstă filoxeră póte fi fără aripĭ şi cu aripe. Forma din urmă e rară. Resultatulŭ încercărilorŭ confirmă părerea lui Buckton, că lipsa de hrană şi tendinţa de a emigra este causa verisimilă a desvoltării formei aripate. Intr'o sticlă, plină cu pămêntŭ şi cu rădĕcinĭ de viţă, se ivescŭ individĭ micĭ aripaţĭ. Intr'o sticlă, ce era umplută numai pe jumĕtate cu pĕmêntŭ şi cu rădĕcinĭ, s'au desvoltatŭ 25, în alta care conţinea şi mai puţinŭ, s'au desvoltatŭ 36 de filoxere aripate. Acestea din urmă s'au ivitŭ după cincĭ ţile, primele după 11 ţile. Insectele aripate, astfelŭ produse, n'au trăitŭ decâtŭ 3—4 ţile, depunêndŭ ouĕ în sticlă. Se pare că ivirea formei aripate nu depinde de temperatură.

Nascere fecundă. — Soţia unui sĕrmanŭ bărbatŭ din Lackenbah lângă Schwarzenbach, cerculŭ Wiener-Neustadt, anume Wehowsitz, născu la 14 l. c. patru copii. Mama şi trei copii suntŭ sănĕtoşĭ, alŭ patrulea copilŭ a fostŭ născutŭ mortŭ.

Necrologŭ. — *Anastasia vĕd. Flusturanŭ* născută A. H. Genovits a încetatŭ din viĕţă în 10 (22 Iulie 1887 la 4 óre după prânţŭ în etate de 86 anĭ. Despre acéstă durerósă şi ireparabilă perdere sĕ încunosciinţéză tóte rudele, amicii şi cunoscuţii rĕposatei. Ceremonia funebră se va face Dumineca în 12 (24) Iulie 1887 la 4 óre p. m. Conductulŭ va porni din casele proprii, strada teatrului Nr. 96, spre cimiterulŭ dela biserica sf. Nicolae din Scheiu.

Braşovŭ, în 12 Iulie 1887.

Anastasia vĕd. *Radovici, Nicolae, Dimitrie, Costantinŭ Flusturanŭ* fii. *George A. H. Genovits* frate. *Agnes A. H. Genovits* cumnată.

Raportŭ poliţienescŭ. Erĭ s'a găsitŭ în strada Căldărarilorŭ unŭ césornicŭ de argintŭ, care se află depusŭ la căpitănatulŭ orăşenescŭ din locŭ, de unde păgubaşulŭ şi-lŭ póte lua.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

— Negreşitŭ! ţise Ricardo.

Buniculŭ împreună mânile ridicândŭ ochii la cerŭ cu o bucuriă nespusă.

— Nu cumva scĭ ceva despre fetiţa aceea? întrebă Ricardo pe bunicŭ.

— Eu? nu... nu sciu nimicŭ... — ţise bĕtrânulŭ căţêndŭ érăşĭ pe scăunelulŭ lui

Toţĭ ai casei erau obişnuiţĭ cu purtarea ciudată a bĕtrânului, de aceea nicĭ nu băgară în semă vorbele acestea. Ş'apoi bucuria îi inveselise pe toţĭ şi începură sĕ se pregătéscă sĕ plece cu gondolierulŭ.

După ce fură toţĭ gata — şi nicĭ nu le trebui multă vreme — Giovanna ţise bunicului:

— Vii cu noi, tată?

— Nu, destinulŭ meu este aci.... aci rĕmânŭ până voiu închide ochii! rĕspunse moşulŭ.

— Nu stărui nimenĭ ca sĕ vie şi elŭ şi toţĭ copii împreună cu muma lorŭ s'aşeţară în luntrea lui Ricardo care porni îndată la Veneţia.

Nu trecuse nicĭ unŭ césŭ dela plecarea Giovannei şi a copiilorŭ din casa de pe lagune, când Salvator auţi că scie cineva scara. Deşi se înoptase bine, totŭ se putéu ţări lucrurile la lumina slabă a lunei. Salvator putŭ băga de semă, că omulŭ care intrase păre unŭ cavalerŭ nobilŭ.

După o modă care tindea sĕ se lăţéscă de câţiva anĭ în Veneţia, cavalerulŭ acesta era mascatŭ; párea tênĕrŭ şi purta pe sub manta o haină de catifea négră.

Mai nainte d'a ţice vr'o vorbă streinulŭ închise uşa. Salvator se sculase, îşĭ descoperise capulŭ şi înaintândŭ spre streinŭ salutându-lŭ până josŭ, ilŭ întrebă:

— Escelenţa Vóstră voesce sĕ-mĭ vorbéscă?

— Da! rĕspunse scurtŭ necunoscutulŭ.

— Sunt la poruncile escelenţei Vóstre

Streinulŭ nu deschise gura numai decâtŭ; însĕ ochii sĕi carĭ scăpărau în dosulŭ măscei şi se pironéu pe Salvator turburau ciudatŭ pe betrânŭ. Ca sĕ scape de felulŭ acesta de magnetismŭ lăsă capulŭ în josŭ.

— In schimbulŭ a doi sechinĭ de aurŭ primisesĭ o sarcină! ţise streinulŭ cu o voce metalică.

— Da, Escelenţă.

— Ai îndeplinit'o?

— Da, Escelenţă

— *Intrégă?* întrebă streinulŭ apăsândŭ pe vorbă.

— Intregă! rĕspunse Salvatorŭ incetŭ.

— Bine. *Deocamdată* primescŭ declaraţia ta ca adevĕrată. Dér, sĕ scĭ bine că eştĭ în mânile mele. Te voiu protegia decă ţĭ-ai făcutŭ datoria cu credinţă; însĕ decă ai trădatŭ cum va încrederea ce pusesemŭ în tine, sĕ te rogĭ lui Dumneţeu, fiindcă 'ţĭ spunŭ dreptŭ, eştĭ unŭ omŭ mortŭ.

Şi ţicêndŭ vorbele acestea necunoscutulŭ eşi, lăsândŭ pe nenorocitulŭ Salvatorŭ cufundatŭ în gândurĭ şi îngrozitŭ, cu totŭ curagiulŭ lui.

Multă vreme stete elŭ nemişcatŭ în loculŭ în care ilŭ lăsase streinulŭ.

In sfêrşitŭ se sculă, şi părŭ mai înviorat. După ce se învêrti de 2—3 orĭ prin colibă, se hotărî.

— Satan, care a eşitŭ d'aci, are sĕ cunóscă adevĕrulŭ numai decâtŭ: eu suntŭ unŭ omŭ mortŭ. Insĕ elŭ vrea sĕ omóre secretulŭ meu, ér nu sĕ mĕ omóre pe mine. Bine! Secretulŭ acesta nu va muri cu mine! Mĕ ducŭ la părintele Jacopo, la mănăstirea Romaldinilorŭ!

(Va urma).

Cursulŭ la bursa de Viena

din 22 Iuliu st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	100 95	Bonurĭ croato-slavone	104 50
Rentă de hârtiă 5%	87.45	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100.25
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	151.40	Imprumutulŭ cu premiu ung.	122.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97.70	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	123 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 —	Renta de hârtiă austriacă	81 40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	115 20	Renta de arg. austr.	82.40
Bonurĭ rurale ungare	104.50	Renta de aurŭ austr.	112 30
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C4.30	Losurile din 1860	137.—
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104 50	Acţiunile băncel austro-ungare	887 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 30	Act. băncel de creditŭ ung.	286.90
Bonurĭ rurale transilvane	104 40	Act. băncel de creditŭ austr.	281.20
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 98
		Napoleon-d'orĭ	10.02
		Mărcĭ 100 imp. germ.	62 10
		Londra 10 Livres sterlinge	126 41

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 4 Iulie st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	$91^1/_2$	92—
Renta rom. amort. (5%)	$94^1/_2$	95—
» convert. (6%)	87—	$87^1/_2$
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	$103^1/_2$	104—
» „ „ (5%)	88—	$89^1/_4$
» » urban (7%)	$101^1/_2$	102—
» » „ (6%)	94—	$94^1/_4$
» » » (5%)	$86^1/_2$	87—
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	15.—	15.50
Banenote austriace contra aurŭ.	2.01	2.02

Cursulŭ pieţeĭ Braşovŭ

din 23 Iuliu st. n. 1887.

Banenote românescĭ	Cump.	8.61	Vênd.	8.63
Argint românesc	»	8.55	»	8.60
Napoleon-d'orĭ	»	9.97	»	10.01
Lire turcescĭ	»	11.34	»	11.37
Imperialĭ	»	10.34	»	10.37
Galbenĭ	»	5.93	»	5.96
Scrisurile fonc. »Albina» 6%	»	100.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	109.—	»	110.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Insciinţare.

Reuniunea femeilorŭ române din Braşovŭ a înfiinţatŭ, după cum sĕ scie, unŭ internatŭ, cu scopŭ de a instrui fetiţele aşeḑate aci în menajulŭ casei, precum şi în diferite lucrurĭ de mână, ce cadŭ în sfera unei bune económe, şi anume se învaţă aci:

a) A pregăti totŭ felulŭ de mâncărĭ;
b) A spăla şi a călca totŭ felulŭ de albiturĭ;
c) A cóse la maşină albiturĭ şi vestminte;
d) A tórce, a ţese pânḑă, postavŭ, covóre şi alte lucrurĭ pentru trebuinţele casei (industria de casă).
e) A cultiva legumĭ;
f) Regulĭ higienice.

In acestŭ internatŭ se primescŭ:

A. Interne.

1. Fără plată fetiţe orfane, sĕrace, care vorŭ fi absolvatŭ 3—4 clase primare, şi vorŭ fi împlinitŭ 14 anĭ. Aceste fetiţe vorŭ provedé tóte serviţiele interne.

2. Cu plată se primescŭ: parte fetiţe de acele care au absolvatŭ clasele primare şi vorŭ sĕ se cualifice numai în lucrurile, care se înstruéză în internatŭ; parte de acele, care pe lângă acéstă cualificare vorŭ sĕ continue învĕţămêntulŭ la vre-una din şcólete din locŭ.

Pentru instrucţiunea în lucrurile de sub a, b, c, d, e, f, precum şi **pentru întrega alimentare** (nutrire) se plătesce anticipativŭ 10 fl. pe lună pentru fiă-care fetiţă.

B. Externe.

Fetiţe de acele din Braşovŭ, care vin în internatŭ numai peste ḑi, plătescŭ pentru instrucţiunea de sub punctele *a)* până la *f)* precum şi pentru mâncarea de prânḑŭ şi de séră (ojină) 6 fl. pe lună.

Părinţii, care voescŭ sĕ-şi aşeḑe ficele lorŭ în acestŭ internatŭ, au sĕ se adreseze la subscrisa presidentă până la 15 Augustŭ st. v.

Agnes Duşoiu m. p. — presidentă.

Dr. Nicolau Popŭ m. p. — actuarŭ.

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută dimineţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéţa.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 oră 55 minute după ameḑĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Peşta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de améḑĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Braşovŭ:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute sera.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după améḑĭ.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Braşovŭ la *Reşnovŭ-Zernescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 min. după améḑĭ
b) „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după améḑĭ.
c) „ „ în *Secuime* (S. Georgĭ): 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgăraşŭ*: 4 óre dimineţa.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre diminéţa.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕşnovŭ-Zernescĭ-Branŭ* la Braşovŭ: 10 óre înainte de améḑĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Braşovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Secuime* la Braşovŭ: 6 óre sera.
d) „ *Făgăraşŭ* la Braşovŭ: 2 óre diminéţa.
e) „ *Săcele* la Braşovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.